

ความปลอดภัยต้องเป็นส่วนหนึ่งของงาน

ธุรกิจทุกแขนง อุตสาหกรรมทุกประเภท จำเป็นอย่างยิ่งต้องมีความปลอดภัยในการทำงาน โดยต้องให้ความสำคัญในฐานะ **“หัวใจหลัก”** ของการประกอบกิจการเลยทีเดียว เพราะหากปราศจากความปลอดภัยอาจส่งผลให้ประสบกับการขาดทุนหรือล้มละลาย

ความปลอดภัยไม่ได้เป็นเพียงคำที่สวยหรูที่ใครๆ ก็ชอบเอาไปพูดเพื่อสร้างราคาให้ตัวเอง แต่หมายถึงการกระทำในวิถีทางที่ถูกต้องตามกฎหมายหรือมาตรฐานอย่างต่อเนื่อง ไม่มีการขาดตอนหรือหยุดกระทัดกลางคัน

ที่สำคัญ ความปลอดภัยไม่ใช่แค่การตั้งเป้าหมายแล้วเดินตาม แต่ต้องเป็นส่วนหนึ่งของการทำงานที่ต้องเดินไปพร้อมกัน หมายถึงทุกวินาทีของการทำงานต้องมีความปลอดภัยอยู่ในนั้นเหมือนเงาตามตัว ไม่ใช่มีเพียงตัวอักษรแต่ไร้ซึ่งการปฏิบัติใดๆ

ในทุกขั้นตอนของการทำงาน ไม่ต้องถามว่า ความปลอดภัยจะให้อะไรกับคุณ แต่จงทำงานโดยคำนึงถึงความปลอดภัยอยู่ตลอดเวลา อะไรก็ตามที่จะทำให้เกิดอุบัติเหตุหรืออันตรายต้องหลีกเลี่ยงและละเว้น

อย่าตั้งข้อสงสัย ปฏิบัติตามหลักความปลอดภัยแล้วได้อะไร เพราะไม่เกิดประโยชน์ใดๆ สิ่งที่เราควรทำและต้องทำคือ ปฏิบัติตามหลักความปลอดภัยโดยไม่ต้องตั้งคำถาม ให้ทำไปในลักษณะเป็นส่วนหนึ่งของงาน

การจะกระตุ้นจิตสำนึกให้ยอมรับความปลอดภัยเป็นส่วนหนึ่งของการทำงาน ปัจจัยสำคัญคือ การสร้างความรู้ความเข้าใจเกี่ยวกับอุบัติเหตุและอันตรายทุกชนิดที่คนงานจะต้องประสบ จากนั้นบอกวิธีหลีกเลี่ยง ป้องกัน และแก้ปัญหา ตามด้วยการฝึกอบรมเพื่อให้สามารถปฏิบัติตามแนวทางความปลอดภัยได้อย่างมี

ประสิทธิภาพ ตามหลักจิตวิทยา มนุษย์กลัวการบาดเจ็บและโรคภัย ซึ่งส่วนใหญ่มีแนวโน้มจะทำตามแนวทางความปลอดภัยอย่างเต็มใจ

เป็นหน้าที่ของผู้มีส่วนเกี่ยวข้องที่จะต้องนำหลักการความปลอดภัยมาผสมผสานกับวิธีการทำงานของลูกจ้างให้ได้ ซึ่งก่อนหน้านั้น วิธีการทำงานใช้แนวทางสร้างคุณภาพและความรวดเร็วในการสร้างผลิตภัณฑ์เป็นหลักซึ่งมีส่วนทำให้เกิดความผิดพลาดและมีอันตราย แนวความคิดใหม่ก็คือ ทำอย่างไรจะให้ได้ผลิตภัณฑ์ออกมาดี และคนงานมีความปลอดภัยด้วย

นักวิชาการด้านความปลอดภัยในการทำงานจำนวนไม่น้อยยังยึดติดกับตัวปัญหาที่มองเห็นอยู่เฉพาะหน้าก่อนจะทำให้เกิดอุบัติเหตุ แต่จริงๆ แล้ว ต้องมองลึกลงไปถึงต้นตอปัญหานั้นคือ ตัวสาเหตุที่ทำให้เกิดปัญหาที่นำไปสู่การอุบัติเหตุให้ได้ก่อน จากนั้นจึงหาวิธีจัดการกับปัญหาให้ลงตัว

กรณีศึกษาในประเด็นนี้ มีผลการวิจัยออกมา อุบัติเหตุหลักที่เกิดขึ้นบ่อยที่สุดในสถานประกอบการในสหรัฐอเมริกาคือการลื่น การสะดุด หรือการตก รวมแล้วคิดเป็น 15% ของอุบัติเหตุทั้งหมดที่ทำให้เกิดการเสียชีวิต

ดังนั้นภาคธุรกิจและอุตสาหกรรมส่วนใหญ่ในสหรัฐฯ จึงเน้นไปที่การป้องกันอันตรายที่เกิดจากสาเหตุการลื่น การสะดุด หรือการตก เป็นกรณีพิเศษเนื่องจากเกิดขึ้นบ่อยและทำให้เกิดการบาดเจ็บสูงสุดในแต่ละปี

นักวิชาการและผู้เชี่ยวชาญบอกว่า การลื่น การสะดุด หรือการตก เกิดขึ้นง่ายมาก แค่มีการเปลี่ยนแปลงเงื่อนไขการทำงาน หรือสภาพสถานที่ปฏิบัติงานเพียงเล็กน้อยก็ทำให้เกิดขึ้นได้แล้ว และอุบัติเหตุที่เกิดขึ้นมา บ่อยครั้งทำให้บาดเจ็บสาหัสหรือเสี่ยงต่อทุพพลภาพและ

ถึงขั้นเสียชีวิตได้ง่ายๆ

เมื่อฝ่ายบริหารความปลอดภัยของสถานประกอบการลงมติให้การลื่น การสะดุด และการตก เป็นภัยที่จะต้องให้ความสำคัญและเฝ้าระวังเป็นพิเศษ เจ้าหน้าที่ความปลอดภัยในการทำงานจึงนำทั้งสามประเด็นบรรจุเข้าไปในการวิเคราะห์รายละเอียดงาน (Job Description) แล้วจัดทำขั้นตอนการทำงานขึ้นมาใหม่โดยมีแนวทางการป้องกันอุบัติเหตุจากสามสาเหตุผสมผสานอย่างกลมกลืน เช่น เปลี่ยนแปลงวิธีการทำงานไปเป็นวิธีที่สามารถป้องกันอุบัติเหตุได้ภายในตัว

ขั้นแรก ตั้งสมมติฐานก่อนว่า การลื่นมีต้นกำเนิดมาจากคนงานทำน้ำหนักลงพื้นทางเดินที่ลื่นอยู่แล้ว แล้วคนงานคนนั้นไม่มีเวลาพอจะตั้งป้ายเตือนพื้นลื่น หรือไม่รู้ว่าจะป้ายเก็บไว้ที่ไหน

ขั้นที่สอง วิเคราะห์ว่าคนงานที่จะเกิดการลื่นคือผู้ที่เร่งรีบหรือถือกล่องขนาดใหญ่บังหน้าไว้ ทำให้มองไม่เห็น รวมไปถึงคนที่สวมรองเท้าพื้นลื่นจนไม่สามารถป้องกันการลื่นได้อีกต่อไป

ขั้นที่สาม พิจารณาจุดที่พื้นลื่นมีแสงสว่างน้อยและคนงานถูก ทำให้ไขว้เขวจากเสียงดังจึงขาดความระมัดระวังขณะเดินผ่าน

การแก้ปัญหาต้องแก้ที่ต้นเหตุ ในทางทฤษฎีคือให้คนงานสวมรองเท้าที่มีพื้นกันลื่นพร้อมกับตั้งป้ายเตือนพื้นลื่นให้เห็นชัดเจน แต่เราต้องมองลึกลงไปอีกขั้นหนึ่งโดยตั้งสมมติฐานหากไม่มีป้ายเตือนพื้นลื่นและรองเท้าที่คนงานสวมใส่ก็แทบไม่มีคุณสมบัติป้องกันการลื่นเหลืออยู่ เราจะทำอย่างไร?

แนวทางที่ถูกต้องตามคำแนะนำของผู้เชี่ยวชาญ ต้องลงลึกไปถึงต้นเหตุที่ทำให้พื้นลื่นแล้วแก้ไขตรงนั้น เช่น เคลือบพื้นด้วยวัสดุกันลื่นเพิ่มไฟส่องสว่างบริเวณพื้นทางเดินเพื่อให้อ่าง

เห็นคราบของเหลวได้ รวมถึง ลดเสียงรบกวนในบริเวณที่มีแนวโน้มจะเกิดพื้นลื่นเพื่อให้งานมีประสิทธิภาพและระมัดระวังมากขึ้น

ในส่วนของการนำความปลอดภัยมาเป็นส่วนหนึ่งของงาน ต้องเริ่มต้นที่การสร้างมาตรฐานให้กับพนักงานเกี่ยวกับอันตรายจากการลื่น การสะดุด หรือการตก เมื่อตัวเองทำให้เกิดพื้นลื่นต้องนำป้ายเตือนมาตั้งไว้ ซึ่งพนักงานต้องได้รับการเรียนรู้และอบรมในเรื่องนี้ โดยให้การนำป้ายมาตั้งเป็นส่วนหนึ่งของการทำงาน และต้องเตรียมการไว้ก่อนและรู้ว่าป้ายอยู่ไหน ไม่ใช่มาคิดทำตอนเกิดปัญหาแล้ว ที่สำคัญ ต้องแนะนำให้พนักงานปฏิบัติงานด้วยวิธีที่มีการป้องกันอันตรายไปในตัว นั่นคือ ขณะเดินบนพื้นหรือที่ต่างระดับต้องไม่มีสิ่งใดมาขัดขวางหรือบดบังการมองเห็นสิ่งที่อยู่บนพื้นทางเดิน

การนำประเด็นความปลอดภัยมาเป็นส่วนหนึ่งของการทำงาน หรือการใช้วิธีการทำงานที่เป็นการป้องกันอันตรายไปในตัว เป็นแนวโน้มใหม่ของงานความปลอดภัยในอเมริกาและยุโรป ซึ่งมีจุดประสงค์เพื่อให้พนักงานเตรียมพร้อมที่จะแก้ปัญหาทั้งการป้องกันและขจัดอันตรายที่จะทำให้เกิดการบาดเจ็บหรือเสียชีวิตให้หมดไปในขณะที่ตัวเองกำลังปฏิบัติงาน ไม่ใช่มาคิดแก้ไขหลังจากเหตุการณ์เกิดขึ้นแล้ว ดังที่ยกตัวอย่างขณะที่มีการเคลื่อนย้ายของเหลวไปตามพื้นทางเดิน คนงานต้องเตรียมอุปกรณ์เช็ดพื้นและป้ายเตือนพื้นลื่นไปด้วย หรืออย่างน้อยจะต้องรู้อยู่เลยว่า สิ่งเหล่านั้นอยู่ไหน และจะต้องทำอย่างไรเมื่อของเหลวหกรดพื้น ในส่วนของคนงานคนอื่นที่ใช้ทางเดินที่อาจเกิดการเปียกชื้นต้องมีวิธีทำงานที่สามารถป้องกันอุบัติเหตุได้ด้วย นั่นคือ ทำงานในลักษณะที่ไม่มีสิ่งใดขัดขวางการมองเห็น การได้ยิน หรือการเคลื่อนไหวใดๆ อันจะทำให้เกิดความผิดพลาดนำมาซึ่งอุบัติเหตุเกิดการบาดเจ็บหรือเสียชีวิต รวมถึงการสวมใส่อุปกรณ์ป้องกันส่วนบุคคล (PPE) ที่มีคุณภาพและใช้งานได้เต็มประสิทธิภาพ

อย่างไรก็ตาม ในบางสถานประกอบการอาจมีข้อโต้แย้งว่า แม้จะสวมใส่อุปกรณ์ป้องกันส่วนบุคคลแต่ก็ยังมีอุบัติเหตุขึ้นมาจากไม่ได้เรื่องนี่ต้องกลับไปดูสภาพของอุปกรณ์ว่า อยู่ในช่วงท้ายของอายุการใช้งานหรือไม่ ดูผืนๆ อาจยังดูดีแต่ใกล้หมดอายุการใช้งานเต็มที่ หรืออุปกรณ์ไม่เหมาะสมกับสภาพงานหรือผู้สวมใส่ รวมถึงอุปกรณ์สวมใส่ไม่พอดีกับคนงาน คับไป

หรือหลวมไป อุปกรณ์ที่สวมใส่ไม่สบาย เช่น คับไปมีแนวโน้มที่คนงานจะไม่นำมาสวมใส่ เพราะอึดอัดหรือถูกบีบรัดจนเจ็บ ค่าป้องกันจึงเท่ากับศูนย์ ในขณะที่อุปกรณ์หลวมเกินไปอาจจะสบายก็จริงแต่มีความเสี่ยงจะหลุดออกไปขณะปฏิบัติงาน ค่าป้องกันก็เท่ากับศูนย์เหมือนกัน

ทั้งนี้ การสวมใส่อุปกรณ์ป้องกันส่วนบุคคลคุณภาพสูงบางครั้งก็ไม่อาจรับประกันได้ว่าคนงานจะไม่เกิดอุบัติเหตุ เพราะต้องสาวลึกลงไปถึงวิธีการทำงานของพวกเขาด้วย มีความระมัดระวัง รอบคอบรัดกุม หรือมีท่วงท่าและรูปแบบที่ปลอดภัยเพียงพอหรือไม่ การสวมใส่อุปกรณ์ป้องกันส่วนบุคคลเป็นแนวทางหนึ่งของการทำงานที่ให้การป้องกันอันตรายไปในตัว แต่การขจัดปัญหาที่ต้นเหตุก็มีความสำคัญไม่น้อย ซึ่งเราต้องสืบค้นให้ได้ว่าคืออะไร จากนั้นหาวิธีการเพื่อนำไปรวมเป็นชิ้นหนึ่งของการทำงาน หมายถึง แทนที่จะกำจัดอันตรายหลังจากเกิดขึ้นมาแล้วก็ขจัดความเสี่ยงจะเกิดอุบัติเหตุขณะกำลังทำงานไปในตัว

ขอย้ำ ต้องคิดล่วงหน้าไว้ตลอดเวลาว่า การทำงานทุกอย่างย่อมมีโอกาสเกิดอุบัติเหตุขึ้นมาเสมอ สาเหตุมีตั้งแต่เรื่องเล็กน้อยแค่น้ำหยดลงพื้นไปจนถึงเรื่องใหญ่ไฟฟ้าช็อตรุนแรง ดังนั้นต้องเตรียมพร้อมตลอดเวลาเพื่อแก้ไข้ปัญหาที่เกิดขึ้นก่อนจะกลายเป็นสาเหตุทำให้คนอื่นเกิดอุบัติเหตุได้รับบาดเจ็บหรือเสียชีวิต

ตลอดเวลาขณะปฏิบัติงานต้องนึกถึงความปลอดภัยไว้เสมอ ไม่ใช่ไปคิดตอนอุบัติเหตุเกิดขึ้นแล้ว สาวลึกถึงสาเหตุที่จะทำให้เกิดอุบัติเหตุที่เกิดขึ้นบ่อยในสถานที่ทำงานแล้วขจัดสาเหตุนั้นออกไปก่อนจะทำให้เกิดอุบัติเหตุซึ่งอาจแก้ไข้ไม่ทันหรือไม่สามารถแก้ไข้ได้ เหนือสิ่งอื่นใด

ขณะปฏิบัติงานจะต้องอยู่ในท่วงท่าลักษณะที่สามารถป้องกันอันตรายไปในตัว ได้แก่ ปฏิบัติตามแนวทางหรือขั้นตอนการทำงานที่ปลอดภัย และ/หรือสวมใส่อุปกรณ์ป้องกันส่วนบุคคลที่มีคุณภาพและสามารถใช้งานได้ดี

ความปลอดภัยเป็นเรื่องสำคัญที่สุดในการทำงานทุกประเภท เป็นเป้าหมายสูงสุดซึ่งต้องอาศัยการปฏิบัติจริงและแทรกอยู่ในทุกขั้นตอนของการปฏิบัติงานจึงจะบรรลุตามเป้าหมายดังกล่าวได้ การตั้งเป้าหมายและวิ่งไล่ตามมักไม่ได้ผล ซึ่งทุกคนต้องตระหนักไว้ว่า การลงมือทำเท่านั้นที่จะทำให้พบกับความสำเร็จและต้องทำตลอดไป ในลักษณะก้าวล้ำหน้าอุบัติเหตุ มิใช่ก้าวตามแต่แก้ไข้ไม่ทัน อะไรก็ตามที่ประเมินว่าเป็นสาเหตุที่จะทำให้เกิดอุบัติเหตุได้รับบาดเจ็บหรือเสียชีวิตต้อง **“ตัดไฟแต่ต้นลม”** คือ ขจัดเหตุหรือป้องกันไว้ก่อน ห้ามรอให้เกิดเหตุแล้วค่อยคิดแก้ไข้ เพราะอันตรายต่างๆ จะไม่มีผลต่อคนงานที่ที่ยังไม่เกิดขึ้น ดังนั้น วิธีป้องกันอันตรายที่ได้ผลก็คือ หาสาเหตุให้ได้แล้วไปแก้ไข้ตรงนั้น พร้อมกับใช้วิธีปรับปรุงลักษณะการทำงานให้สอดคล้องกับแนวทางความปลอดภัยและสามารถป้องกันอันตรายไปในตัวทั้งในแง่ของพฤติกรรมหรือการกระทำ รวมไปถึงการใช้อุปกรณ์ที่มีประสิทธิภาพและอยู่ในสภาพใช้งานได้ดี

ทุกครั้งที่คุณทำงาน ต้องเอาแนวคิดความปลอดภัยติดตัวไว้ตลอดเวลา มิเช่นนั้นถึงเมื่อเกิดเหตุขึ้นแล้วซึ่งแทบไม่มีประโยชน์ใดๆ หากไม่สามารถแก้ปัญหาได้หรือแก้ไข้ไม่ทันการณ์

REFERENCE: The Focus of Safety Professionals Off? By Amber Carpenter, July 7, 2015, <http://ehstoday.com/safety/focus-safety-professionals>